

זה לא יבוק

היה לקרות בימי

ברך כצנזר

גיליון דבר מהיום החמישי האחרון עשה היסטוריה בתולדות העיתונות הר עברית ביכלל, העיתון ההסתדרותי הור תיק במיוחד.

בעמוד הראשון של אותו גיליון הופיעה כתבה על התפרצות ראש-הממשלה, מנחם בגין, בכנסת. כתבה זו הופיעו שתי מילים — האחת ברובית והשנייה בעיברית — שמיסדי דבר, מברל כצנזר ועד משה שרת, לא חלמו עליהן. פירסם העיתון:

על כך הגיב בגין במלה הרוסית הגסה: חוי (זין) הוא חור עליה פעמיים ואף התנצל בפני הגברת שהיתה נוכחת. בגין התנצל: "לפעמים מותר גם לראש ממשלה לנבל את פיו".

מכל הישיג בגין באותו יום היה חידוש זה בדבר, בלי ספק, המהפכני ביותר.

ראש-הממשלה

כוחה של אחוה

האם מסוגל מנחם

בגין לעשות מה

שעשה צלאחאלידין?

צלאחאלידין אלאיובי, המצביא המוסר למי האגדת, שהביס את ממלכת-ירושלם לים הצלבנית, הטיל באחת ממלחמותיו מצור על מיבצר הרק, המצור נמשך זמן רב. המאבק היה עק שני, רק אחרי מאמצים כבירים עלה בידי המצביא המהולל לפרוץ פנימה. בעוברו באולמות המיבצר הכבוש, נת קל צלאחאלידין בילדה. הוא נכנס עימה בשחה, והיא כבשה את ליבו. לבסוף אמר לה: "בקשי ממני בקשה כלשהי, ואני אענה לה".

"אני רוצה שתמנה את האבא שלי כמור של המיבצר הזה!" השיבה הילדה. "ומיהו אבך?" שאל הכובש. "אבא שלי הוא מפקד-המיבצר שכבשת", אמרה הילדה.

צלאחאלידין עמד בדיבורו ומינה את המפקד המובס כמושל מטעמו. איובי לשעבר שירת אותו מנאמה. סיפור אמיתי זה, החרוט בתולדות העולם הערבי, הוא רק אחד מרבים מחייו של צלאחאלידין, שהונצחו על-ידי ההיסטוריונים הערביים. צלאחאלידין, שהיה כורדי, הבין את ערך המחווה והשתמש בה כמכשיר מדיני תעמולתי ראשון-בר מעלה.

סיפורים אלה, הידועים לכל ילד ערבי, יש בהם הסבר למושג "מחווה" בתודעה הערבית. בתרבות האיסלאם ובתולדות הר עמים הערביים, ממלאות המחוות תפקיד הרבה יותר חשוב מאשר בעולם הרוחני של המערב.

עובדה זו מסבירה את הפער הגובר והולך שנוצר בין אנוואר אל-סאדאת ומנחם בגין, בגילגל הרושית ל"מחווה" ישראלית. בעיני הישראלים, זוהי דרישת סרק, טכסיס תעמולתי, טריק, בעיני המצרים, יש לדבר משמעות הרבה יותר עמוקה.

כל ישראלים, שמע זאת פעמים רבות, מפי מצרים מכל המעמדות: "הנשיא שלנו עשה מחווה כבירה, כשערך את ביקורו ההיסטורי בירושלים, הוא שם את חייו בכפו, סיכן את עתידו הפוליטי, עכשו הגיע הזמן שראש-ממשלת ישראל יעשה מחווה דומה, בתשובה". ואכן למיטת החודש הבהיר אנוואר אל-סאדאת מהו סוג המחווה העומדת לנגד עיניו. הוא אמר לעזר וייצמן, בשיחה הידידותית בולצבורג, שישראל יכולה לי העביר את אל-עריש למינהל אורחי מצרי, כמחווה חדיצית.

התמודדות בתחרויות האזוריות

של

מלכת המים 1978

תגענה לנשפים שיתקיימו

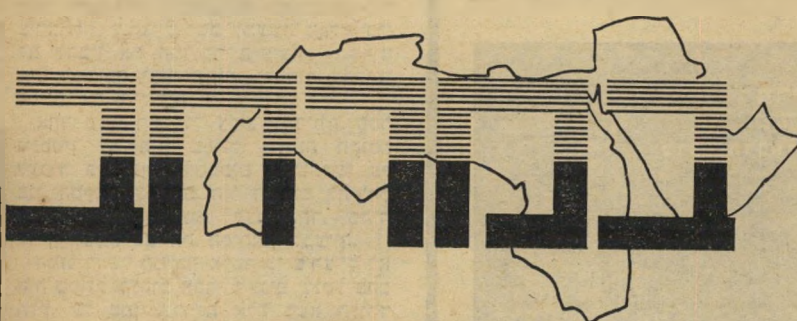
- ב-29.7.78 במלון "גני שולמית" באשקלון
ב-4.8.78 במלון "חוף התמרים" בעכו
ב-5.8.78 באולם "החוף השקט" בטבריה
ב-11.8.78 במלון "מלכת שבא" באילת

באוטובוסים הממוזגים של

כי "אגד תיור" הוא מוביל התיירים והמטיילים הגדול בישראל. ל"אגד תיור" אוטובוסים חדישים ומשוכללים, עם סידורי נוחות מיוחדים.

הופיע גליון מספר 2! המחיר: 5 ל"י

עתון לשלום

מבית:

- כיצד הכשיל בגין את הדיפלומטיה האמריקאית
עדות-המיזרח - יהודים-ערבים? - שלום כהן.
לחיות סטודנט ערבי באוניברסיטה יהודית - יפה וייסמן.
אוטונומיה-כביכול - יגאל לביב.

השכנים:

- בלעדי: ברית ישראל עם הנוצרים המארוניים.
כיצד הפך מנהיג הפאלנגות לסוכן ישראלי
חקירה מיוחדת, מארק קראבין.
העיתונות הערבית הגדולה ודור-הטרנוסטור - קארים באשיר.

- תימן בלהבות
נגראל שאולי תוקף את סאדאת

הפלוסטינים:

- איך הם רואים אותנו?
המעקב אחר ישראל בקרב-אשף
רצח שגריר אשף בכויית

והמדורים:

- יומן מדיני: כיצד איים סאדאת על הסטאמוס קוו
בחברה הישראלית - מקסים גילן
נקודת-מישען: בחירות 1981 - נעמי גל
מה לקרוא ומה לא: על ספרי שמעון באלאם
וד"ר שהם - זיווה שלם
ציורים של לפל, דוני ואחרים.

להשיג בקיוסקים. חתימה לשנה: 70 לירות.
תא דואר 253*39, רמת-אביב, תל-אביב

אל-סאדאת הציע גם מחווה שניה: ש- ישראל תאפשר לו להניח את אבן-הפינה למיסגד ליד ג'בל-מוסה, הנקרא בלשון העממית "הר סיני" (אף כי אין כל הוכחה לכך שאכן זהו האתר התנ"כי). נשיא-מצריים היה רוצה להקים שם מיסגד, כנסייה ובית-כנסת, כמעשה סמלי.

שתי ההצעות הן אופייניות לגישה הר מושרשת עמוק בתרבות הערבית. הגשמת כל אחת משתי ההצעות יכלה להשפיע על רוח המונום בעולם הערבי יותר מתריסר המסכים דיפלומטיים.

אולם מנחם בגין, חניך הפקולטה למיש-פטים של אוניברסיטת ורשא, מחשיב מיסמכים דיפלומטיים הרבה יותר ממחוות. השבוע הוכיח כי אינו תופס כלל את מהותה של מחווה בעיני ערבי.

שוב שידוק? לפי הצעת בגין ומ שרתו הנאמן-לפישעה, משה דיין, דחתה ממשלת-ישראל מכל וכל את ההצעות הר מצריות, אחרי שמישרדו של בגין הדליף אותן.

היה זה חטא כפול. עצם פירסום הדבר רים, שנאמרו בשיחה סגורה בין שש עיניים (אל-סאדאת, וייצמן ושרה-מילחמה עבדי-אלראני אלגאמסי), היה עוול פוליטי, שנועד לערער את האמון שנוצר בין השלושה. פירסום דברים מסוג זה דומה לחשיפת סרט-צילום בלתי-מפותח לאור השמש - כל מה שצולם בסרט נחק אוטומטית.

דחיית ההצעה, אחרי שפורסמה, מחמיר רה את העניין שבעתים, כי יש בכך עלבון למציע.

כדי להדגיש את אי-הבנתו, אף הוסיף בגין דברים בסיגנון המוכיר, בחוסר-רהי גישות שלו, את הסיגנון הפוליטי הגרמני מתקופת-הקיסר: "לא נחזיר אף גרגיר של חול בלי תמורה!"

ניסוח זה מעלה את הדימוי של הסוחר היהודי, שאינו נותן דבר בלי תמורה מלאה - אותה תדמית של "שיילוק", שהעיתונאי המצרי מוצטפה אמין כבר הזכיר אותה פעם, ושגרמה לרוגז רב אצל בגין.

גישה מיסחרית בוטה זו היא, כמובן, ההיפך הגמור של גישת המחווה הניבוה. כניעה למחלה, עייפות ולחצים. אולם לא רק הגישה המיסחרית היא שמנעה מבגין לנקוט במחווה המבוקשת. השבוע לא נותר עוד ספק שמחלתו של בגין, המקשה עליו לעמוד בלחצים, מונעת ממנו שיקול-דעת מפוכח והחלטות לגופם של דברים.

עוד לפני פחות מחודש נלחם בגין כארי פצוע כדי למנוע העברת החלטה בממשלה, בתשובה לשאלות שהיפנתה ארצות-הברית לישראל, לפיה תהיה ישראל מוכנה לדון בעתיד הריבונות בשטחים המוחזקים בתום חמש שנות אוטונומיה. על ניסוח החלטה זו ניטש הקרב המר בין בגין לעזר וייצמן.

השבוע החליטה הממשלה לקבל למעשה ניסוח פשרני יותר מכפי שהציע וייצמן בשעתו, הסכימה לדון בעתיד בשאלת הריבונות - שבגין לחם נגדו בשצף-קצף.

מה השתנה במשך חודש? שום דבר מלבד מצבו הנפשי של מנחם בגין. רופאיו של ראש-הממשלה טענו אומנם שהוא בריא. בגין ומקורביו יצאו בעום להכחיש את הידיעות על מחלתו ואי-תפקודו, ש פורסמו לראשונה בהעולם הזה. אבל השבוע הודה בגין עצמו כי היה חולה בעת שנאלץ לקבל החלטה בקשר לניסוח התשובות ל-שאלות האמריקאיות, נכנע ללחצים משום שהיה עייף וחשש ממשבר ממשלתי. בגין סיפר זאת בישיבת הממשלה, אבל לא גילה לשרים מה היה סוג המחלה שבה חלה ומה היתה חומרתה.

אישור עקיף למחלתו נתן בגין גם בנאומו האחרון בכנסת, בעת שזעם על מנהיגי הר מערך בגלל פירסום מחלתו, טען שהוא לעומתם ידע לשמור סוד כשלו אשכול המנוח וגולדה מאיר היו חולים.

האישור שנתן בגין לכך, שנאלץ לקבל החלטה בלתי נכונה בגלל מחלתו ועייפותו, מטילים ספק לגבי טיב החלטותיו בעתיד. בשבועיים האחרונים הוא התאושש וחזר אולי לתפקד במידה מסוימת של יעילות. הוא אפילו הבטיח שממשלתו תתחיל סוף סוף "למשול". אבל לעולם אין לדעת מה יקרה אם מחלתו שוב תגבר עליו, תשקיע אותו שוב במצולות של דיכאון וניתוק מהמציאות ותדחוף אותו לקבל החלטות בלתי רציונאליות, שיש בהן לפגוע בעתיד השלום והמדינה.